

GRADATION, -- tschón, f. 3. Stigande, tilltagande gradvis, steg för steg.

GRADBORR, m. 2. Ett slags borr, som vid skruftmuttrars uppskärning, då gängorna skola vara mycket djupa, användes efter förborren.

GRADBÅGE, m. 2. pl. — *bågar*. 1) Cirkel, indelad i grader. — 2) (bergsbr.) Verktyg att mäta fallet af en gång.

GRADERA, v. a. 1. 1) Afdela i grader. *G. en cirkel, en termometer*. — 2) (tekn.) Låta en vätska, som skall afdunsta till kristallisation, förut rinna öfver en af risqvistar flätad vägg, intill dess att den genom sin afdunstning i luften får så mycken koncentrerung, att den lönar sig att afdunsta. Äfven: för samma ändamål utsätta en vätska för köld eller solhetta. — *Graderande*, n. 4.

GRADERHUS, gradèrhús, n. 5. Se *Graderverk*.

GRADERING, f. 2. 1) Handlingen, då man graderar (begge bem.). — 2) Sålunda verkställd indelning i grader.

GRADERVATTEN, gradèrvätt'n, n. 5. Saltvatten, som graderas.

GRADERVERK, gradèrvärrk, n. 5. (tekn.) En af stolpar uppförd och med törnris utfodrad byggnad, der gradering sker. Jfr. *Gradera*, 2.

GRADMÄTNING, f. 2. (vetensk.) Mätning af afståndet emellan tvenne orter, som ligga under samma meridian, och efter noggranna mätningar på himmelen hafva en eller flera graders nordlig eller sydlig bredd.

GRADPASSERARE, m. 5. En, som passerar graderna (se *Grad*, 5, b).

GRADRÖR, n. 5. Glasröret på en termometer eller barometer.

GRADSKALA, f. 1. Skala (se d. o.), utvisande afmätta grader.

GRADSKIFVA, f. 1. (tekn.) Se *Delskifva*.

GRADSTOCK, m. 2. Ett numera obrukligt astronomiskt höjdmätninginstrument.

GRADTAL, n. 5. Antal af grader.

GRADTALS, adv. Se *Gradvis*.

GRADUAL-DISPUTATION, -- àl-dissputatschón, f. 3. Disputation (se d. o.) för erhållande af en akademisk grad (se *Grad*, 5, c).

GRADUERA, v. a. 1. Tilldela akademisk grad (se *Grad*, 5, c). — Part. pass. *G-d* brukas nästan adjektivt och säges om den, som erhållit en sådan värdighet.

GRADVIS, gradvís, adv. I grader; grad för grad, småningom, efterhand.

GRAF, f. 2. pl. — *fvär*. (af *Gräfva*) 1) En genom gräfning gjord fördjupning i jorden, jemnbred, af större djup än Dike, och ansenligt lång, i allmänhet för vattens afledande. *Gräva en g.* — Har sammansättningen Afloppsgraf. — 2) Dylik gräfd fördjupning framför vällen till ett fältverk, en fästning eller kring en befäst stad. *Uppkastan g.* — Jfr. Fästningsgraf, Skansgraf, Stadsgraf. — 3) a) Djup uppkastad grop, hvori en död människa begravdes. *Gräva en g. för ett lik. Bära en död till g-ven. Sänka ett lik ned i g-ven. Följa någon till g-ven, gå med i liktåget, vid en persons begrafning. (Fig.) Följa någon i g-ven, dö kort efter någon. Den hemlighet följer honom i g-ven*, är af ingen efterlevande känd. *Gå på g-vens brädd, ej hafva långt igen att leva. Lägga någon i g-ven*, blifva orsak till ens död. *Den sjukdomen lade honom i g-ven. På andra sidan om g-ven*, efter döden. *Ända till g-ven, ända till döden.* — b)

Bygdt, muradt rum eller hus, der någon är begravnen. *Christi g. Konungarnes g-var.* — *Syn. Grift.* — c) Den fläck på marken, hvarunder någon ligger begravnen. *Strö blommor på g-ven. Korsel på Idas g.*

GRAFAND, grävännnd, f. 3. pl. — *änder*. Se *Brandgäs*.

GRAFCHOR, se *Graskor*.

GRAFGALLERI, gräv Galleri', n. 3. (fortif.) Ett slags täckt pålverk till sidoförsvar för en fältverksgraf.

GRAFGÅS, f. 3. pl. — *gäss*. Se *Brandgås*. **GRAFHVÄLF**, n. 3. Murad, hvälfd graf (bem. 5). — *Syn. Grifthvalf*.

GRAFHÖG, m. 2. 1) Hög af uppkastad jord, hvori fordom de döda begravos. — 2) Hög af jord, uppkastad öfver en graf.

GRAFKOR, gräv kör, n. 5. Hvälfd begravningsplats i eller under en kyrka, eller på en kyrkogård. — *Syn. Griftekor, Grafhvalf, Griftekammare.* [-chor.]

GRAFKULLE, m. 2. pl. — *kullar*. Se *Grashög*.

GRAFKUMMEL, n. 5. Benämning på ett slags fornlämningar, bestående uti en stenvärd af uppresta hällar med tak (öfverliggare), äfven af sten, och som förmodas hafva af jotniska (keltiska) folkstammar blifvit begagnade till griftplatser. Kallas äfven Halfkorsgrafvar.

GRAFLAMPA, f. 1. Lampa, som brinner i ett grafhvalf.

GRAFMEJSEL, m. 2. pl. — *mejslar*. Se *Grastickel*.

GRAFPLATS, m. 3. 1) Platsen, der någon ligger begravnen. — 2) Plats på kyrkogård, inköpt af någon till hvilorum efter döden för sig och familj.

GRAFSKRIFT, f. 3. 1) Inskrift på en grafsten eller grafvärd. — 2) Skrift på vers ell. prosa, som firar minnet af en afiden och uppläses eller utdelas vid dess begrafning.

GRAFSTEN, m. 2. Sten, som betäcker eller är upprest öfver en graf (bem. 3).

GRAFTICKEL, m. 2. pl. — *sticklar*. Verktyg, som begagnas vid graverung, bestående af en härdad stälten, som på ena ändan genom slipning fått ett litet skär, eller en af flera sådana bildad spets.

GRAFTICKELKONST, f. sing. Konsten att gravera medelst begagnade af grafstickel.

GRAFTÄLLE, n. 4. Se *Grafplats*.

GRAFURNA, f. 1. Urna, som stundom anträffas i gravvar ifrån forntiden, och som innehållit aska efter der begravnen persons kropp.

GRAFVA, v. a. 1. (gam.) Se *Gräfva*.

GRAFVÄRD, m. 2. Minnesvärd öfver en af liden person, upprest på det ställe, der han ligger begravnen.

GRAFÖL, n. 3. Gästabud vid en persons begrafning.

GRAFÖPPNING, f. 2. Öppningen till en graf (bem. 3).

GRAMM, m. 3. (fr. *Gramme*) Enheten i franska decimalvigt-systemet.

GRAMMATIKA, -- mäticka, f. 1. ell. **GRAMMATIK**, -- i'k, f. 3. (lat. *Grammatica*, från grekiskan) Språklära.

GRAMMATIKALISK, a. 2. 1) Till språkläran hörande. *G-t fel.* — 2) Med dess regler öfverensstämmande. *G-t skrifsätt.* — En och annan har i samma mening börjat bruka *Grammatisk*. — *Grammatikaliskt*, adv. Äfv. *Grammatiskt*.